

OHUTUSJUHEND KETASSAEL TÖÖTAJALE

Nr 22

1. SISSEJUHATUS

Käesoleva ohutusjuhendi tutvustamine (esmajuhendamine) töötajale toimub pärast töötaja tööle vormistamist ja sissejuhatava juhendamise läbiviimist tööandja määratud pädeva isiku poolt.

Töötaja täiendjuhendamine korraldatakse alljärgnevatelt juhtudel:

- uute töötervishoiu ja tööohutuse juhendite või õigusaktide kehtestamisel või kehtivate nõuete muutumisel;
- töökorralduse muutmisel või kui tema töös on olnud kolmest kuust pikem vaheaeg;
- tehnoloogia või töövahendite vahetamisel või uuendamisel;
- töötaja ümberpaigutamisel teisele tööle või tema tööülesannete olulisel muutumisel;
- kui töötaja rikkus tööohutusnõudeid, mis põhjustas või oleks võinud põhjustada tööõnnetuse;
- tööde või tegevuse puhul, mis ei kuulu töötaja töölepinguga määratud tööde või ametikohustuste hulka;
- kui struktuuriüksuse juht või töötaja ise peab seda vajalikuks;
- kui tööinspektor peab seda vajalikuks.

Täiendjuhendamise sisu ja mahu määrab tööandja.

Töötaja sissejuhatav, esma- ja täiendjuhendamine, väljaõpe ning töötaja iseseisvale tööle lubamine registreeritakse sellekohases päevikus või andmebaasis, kuhu märgitakse:

- juhendamise või väljaõppe kuupäev ja kestus;
- juhendatava ja juhendaja ees- ja perekonnanimi ning amet;
- struktuuriüksus, kuhu töötaja tööle suunati;
- täiendjuhendamise põhjus;
- töötajale tutvustatud juhendite ja õigusaktide nimetused;
- iseseisvale tööle lubamise kuupäev.

Töötaja kinnitab juhendamist, väljaõpet ning iseseisvale tööle lubamist oma allkirjaga.

Töötaja kohustused ja õigused

Töötaja on kohustatud:

- osalema ohutu töökeskkonna loomisel, järgides töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid;
- järgima tööandja kehtestatud töö- ja puhkeaja korraldust;
- läbima tervisekontrolli vastavalt kehtestatud korrale;
- kasutama ettenähtud isikukaitsevahendeid ning hoidma neid töökorras;
- tagama vastavalt väljaõppele ja tööandja antud juhiste, et tema töö ei ohustaks tema enda ega teiste elu ja tervist ega saastaks keskkonda;

- kohe teatama tööandjale või tema esindajale ja töökeskkonnavolinikule õnnetusjuhtumist või selle tekkimise ohust, tööõnnetusest või tööülesande täitmist takistavast tervisehäirest;
- täitma tööandja, töökeskkonnaspetsialisti, töötervishoiuarsti, tööinspektori ja töökeskkonnavoliniku töötervishoiu- ja tööohutusosalase korralduse;
- kasutama töövahendeid ja ohtlikke kemikaale nõuetekohaselt;
- hoiduma omavoliliselt lahti ühendamast, muutmast või eemaldamast töövahenditele või ehitisele paigaldatud ohutusseadiseid ja kasutama neid nõuetekohaselt.

Töötajal on keelatud töötada alkoholi-, narkootilises või toksilises joobes või psühhotroopse aine olulise mõju all.

Töötajal on õigus:

- nõuda tööandjalt töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele vastavaid töötingimusi ning ühis- ja isikukaitsevahendeid;
- saada teavet töökeskkonna ohuteguritest, töökeskkonna riskianalüüsi tulemustest, tervisekahjustuste vältimiseks rakendatavatest abinõudest, tervisekontrolli tulemustest ja tööinspektori ettekirjutusest tööandjale;
- tõsise, ähvardava või vältimatu õnnetusohu korral peatada töö ning lahkuda oma töökohalt või ohtlikult alalt;
- keelduda tööst või peatada töö, mille täitmine seab ohtu tema või teiste isikute tervise või ei võimalda täita keskkonnaohutuse nõudeid, teatades sellest viivitamata tööandjale või tema esindajale ja töökeskkonnavolinikule;
- nõuda tööandjalt arsti otsuse alusel enda üleviimist ajutiselt või alaliselt teisele tööle või oma töötingimuste ajutist kergendamist;
- nõuda enda üleviimist sobivale päevasele tööle, kui ööajal töötamine on isikule arsti otsuse alusel tervise tõttu vastunäidustatud ning tööandjal on võimalik töötajat vastavale tööle üle viia;
- saada tööst põhjustatud tervisekahjustuse eest hüvitist vastavalt Vabariigi Valitsuse kehtestatud korrale;
- pöörduda töökeskkonnavoliniku, töökeskkonnanõukogu liikmete, töötajate usaldusisiku ja asukohajärgse tööinspektori poole, kui tema arvates tööandja poolt rakendatavad abinõud ja antud vahendid ei taga töökeskkonna ohutust.

Töötaja tervisekontroll

Töötaja tervisekontroll viiakse läbi tööajal ja tööandja kulul.

Töötaja tervisekontroll algab esmase tervisekontrolliga tööle asumise esimese kuu jooksul ning edaspidi töötervishoiuarsti näidatud ajavahemiku järel, kuid mitte harvem kui üks kord 3 aasta jooksul.

Tervisekontrolli käigus täidab töötaja tervisekontrolli kaardil tervisedeklaratsiooni osa ja kinnitab andmete õigsust allkirjaga.

Töötervishoiuarst olles tutvunud tervisekontrolli alusdokumentidega ning töökohal töötaja töökeskkonna ja töökorraldusega, määrab vajalikud terviseuuringud, kaasates vajadusel eriarste.

Töötervishoiuarst kannab terviseuuringute tulemused tervisekontrolli kaardile, annab hinnangu töötaja tervises seisundile ning teeb otsuse töökeskkonna või töökorralduse töötajale sobivuse kohta.

Töötervishoiuarst teeb töötajale teatavaks tema terviseuuringute tulemused ja tervisekontrolli otsuse.

PUIDUTÖÖTLEMISEL VALITSEVAD OHUD

Õnnetusjuhtumid ja traumad:

- kukkumine kõrgusest (materjali ladustamisel jne.)
- kukkumine samal tasapinnal raskeid esemeid transportides ja tõstes
- elektrišokk, kontaktist vooluga;
- mehaanilised traumad, saaduna seadmete ja masinate pöörlevatelt osadelt;
- löikehaavad (erinevate instrumentide kasutamisel).

Tegurid, mis võivad põhjustada kutsehaigusi:

- puidutöötaja töö füüsilist pingutust nõudev, mis võib põhjustada traumasid, valusid seljas ja kätes ning muid ülekoormushaigusi;
- puidutöötlemisel eralduv tolm kahjustab silmi, nahka eriti aga hingamisteid ja kopse, põhjustades hingamisteede kroonilisi põletikke.

2. ÜLDNÕUDED

2.1. Tööülesannet tohib asuda täitma alles siis, kui selleks on teada ohutud töövõtted. Ohutusnõuete rikkumine võib põhjustada õnnetuse.

2.2. Mitte kasutada tööriistu ega seadmeid, mille käsitlemist ei ole teile õpetatud.

2.3. Töökoht peab olema küllaldaselt valgustatud.

2.4. Ketassael lubatakse töötada isikuid, kes on vähemalt 18 aastat vanad ja saanud vastava ettevalmistuse. Erandkorras, kokkuleppel kooli direktoriga, võib alaealine isik teha tööd juhendaja järelevalve all järgides töölepingu seadust ja ohutusjuhendeid.

2.5. Töövahendid, seadmed, kontrollmõõteriistad, tööriistad, käsi-tööriistad, tooted, detailid jms. peavad olema paigutatud selliselt, et oleks tagatud ohutus ja käepärasus.

2.6. Töökohad peavad olema hästi valgustatud, kohtvalgustuse lambid ei tohi pimestada töötaja silmi.

2.7. Tööruum (-koht) peab kahjulike ainete olemasolul olema varustatud ventilatsioonüsteemiga, mis tagab sanitaarnormidele vastava õhuvahetuse ja kahjulike ainete eemaldamise töötsoonist.

2.8. Elektriseadmete eksploatatsioon peab toimuma kooskõlas kehtivate elektriohutuseeskirjadega.

2.9. Ketassael töötaja on kohustatud kandma normidega ettenähtud tööriietust ja kasutama isikukaitsevahendeid.

2.10. Töökohale kõrvalisi isikuid lubada ei tohi.

- 2.11. Kui töötajal tuleb töötada tõsteseadmetega, peab tal olema vastav kvalifikatsioon ja teda tuleb juhendada vastava ohutusjuhendi järgi.
- 2.12. Suruõhutööriistade ja elektrikäsimasinatega töötamiseks juhendatakse töötajat vastavate juhendite järgi.
- 2.13. Töökoht peab olema varustatud esmaabi ja esmaste tulekustutusvahenditega.

3. ENNE TÖÖD

- 3.1. Enne töötamise algust tuleb ketassaag hoolikalt üle vaadata ja teda üksikasjalikult kontrollida (saeketta kinnituse kindlus ja tugevus, hammaste teritus ja räsamine, hõõrduvate osade määrimine).
- 3.2. Kõiki pinke peavad käivitama ja teenindama ainult need isikud, kellele nad on kinnistatud. Pinkide juurde tuleb üles panna vastutavate isikute perekonnanimed.
- 3.3. Igasugusel, isegi lühiajalisel töövaheajal tuleb pink välja lülitada.
- 3.4. Pingi väljalülitamine on kohustuslik: töötlemisinstrumendi vahetamisel, kinnitamisel ja mahavõtmisel, pingi remontimisel, puhastamisel ja määrimisel, laastude ja puru koristamisel. Pinge väljalülitumisel elektrivõrgust tuleb pink otsekohe välja lülitada.
- 3.5. Tuleb kanda ettenähtud erirõivaid ja panna nõöbid korralikult kinni.
- 3.6. Saetav puit tuleb üle vaadata, metallikillud ja naelad eemaldada.
- 3.7. Töökoht ketassae juures peab olema hästi valgustatud. Saeraamil ei tohi hoida mingeid kõrvalisi esemeid, tööriistu, naelu, lauajuppe ega laaste. Põrand tööpingi kõrval peab olema puhas ega tohi olla täis kuhjatud.
- 3.8. Tuleb kontrollida, et saepuru, laastude ja tükkjäätmete eemaldamise mehhanismid oleksid töökorras.
- 3.9. Töötaja on enne tööd kohustatud kontrollima, et ette nähtud ventilatsioonisüsteemid oleksid töökorras.

4. TÖÖ AJAL

- 4.1. Töö alguses tuleb ketassaag tühikäigul sisse lülitada ning alustada saagimist, kui saeketas pöörleb normaalse kiirusega.
- 4.2. Saetavast puidust tuleb enne tööpingile asetamist kõrvaldada naelad, mustus, mört, jm.
- 4.3. On keelatud töötada, kui rõivaste nõöbid pole kinni, paelad ripuvad jne.
- 4.4. Saagides peab tööline asuma tööpingist veidi kõrval, et vältida lööke puidu tagasipaiskumisel.
- 4.5. Töötades ei tohi lubada elektrimootori ja saevõlli laagrite ülekoormust ega kuumenemist.
- 4.6. Saeketas peab olema kaitstud kaitsekestaga, ketta taha peab olema paigaldatud kiil.
- 4.7. Kiilu terava osa ja saeketta tagumiste hammaste vahekaugus ei tohi olla üle 10 mm. Kiil peab ulatuma üle saeketta ülemiste hammaste.
- 4.8. Ketta ees ja taga peavad asetsema kaitsepiirded.
- 4.9. Saeketta alumisel, mittetöötaval osal peab olema põhjata lauspiire.
- 4.10. Saeketta ülemised hambad peavad ulatuma üle saetava puidu pinna vähemalt 50 mm.
- 4.11. Töövaheajal ning elektrivoolu puudumisel tuleb kõigepealt välja lülitada elektrimootor.
- 4.12. Puhastada, pühkida ja saepuru koristada tohib ainult siis, kui mootor on välja lülitatud ja saag seiskunud.
- 4.13. Viskuvat, mõranenud ning murdunud hammastega ketassaagi kasutada ei tohi.
- 4.14. Ketassaagi ei tohi kasutada töödeks, milleks ta ei ole ette nähtud.

4.15. Töödeldava saematerjali hoidmine saeraamil või piiretel on keelatud. Materjalivirnad ketassae juures peavad olema laotud stabiilselt ning mitte kõrgemale kui 1,7 m põrandast.

4.16. Töö tuleb katkestada, kui materjali etteandmise rullide töö on raskendatud.

4.17. Pinki ei tohi seisata, surudes vastu saeketast puutüki vm. esemega.

5. PÄRAST TÖÖD

5.1. Korrastada töökoht, kasutuselolnud tööriistad ja rakised panna neile ettenähtud kohtadesse.

5.2. Lülitada välja kõik elektritarbijad, valgustus jne.

5.3. Tööriided ja isikukaitsevahendid jätta selleks ettenähtud kohtadesse (kappi).

6. NÕUDED AVARIIOLOKORRAS

6.1. Kui on tekkinud avarii või õnnetusjuhtum, tuleb töö viivitamatult katkestada. Igast tööõnnetusest või avariist peab töötaja või pealtnägija viivitamatult teatama tööloigu juhatajale või tööandjale.

6.2. Õnnetusjuhtumi puhul tuleb kannatanule anda esmaabi, vajaduse korral kutsuda kiirabi või toimetada kannatanu lähimasse tervishoiuasutusse.

6.3. Töötaja peab oskama anda esmaabi.

6.4. Elektritrauma puhul tuleb katkestada vool ja eemaldada kannatanu vooluringist. Kui voolu pole võimalik kohe katkestada, tuleb kannatanu vabastada vooluringist isoleerivat eset (kuiv riie, kuiv nõör, kuiv puitese) kasutades, ennast ohtu seadmata.

6.5. Kuni juhtunu uurijate kohale jõudmiseni tuleb õnnetuskohal säilitada juhtumi toimumise olukord, kui see ei kutsu esile täiendavaid ohtusid.

6.6. Tulekahju avastanud töötaja on kohustatud:

- viivitamatult teatama häirekeskusele või lähimale tuletõrje- ja päästekomandole kus tulekahju on puhkenud, mis põleb, nimetama oma perekonnanime, telefoni numbril millelt te räägite ja andma vajadusel muud informatsiooni;
- hoiatama ohtu sattunuid, rakendama abinõusid inimeste ohutuse tagamiseks ning nende väljaviimiseks tulekahju kohalt;
- võimaluse korral asuma tuld kustutama esmaste tulekustutusvahenditega;
- kui on süttinud kuvar, siis selle kustutamiseks ei tohi kasutada vett sest see võib vooluvõrku lülitatud kuvari puhul põhjustada elektritrauma. Selleks võib kasutada pulber- või süsihappekustutit;

6.7. Tulekustutus- ja päästemeeskonna saabumisel tuleb selle juhile teatada:

- tulekahju tekkekoht ja ulatus;
- võimalik oht inimestele;
- muud tulekahjuga kaasnedavad võivad ohud (plahvatused, mürgkemikaalid jms.).

7. ESMAABI

Iga töötaja peab enne tööle asumist olema tutvunud esmaabi andmise juhendiga.

Kõige olulisem on tegutseda rahulikult ja läbimõeldult.:

- püüda välja selgitada kannatanu seisukord
- raske tööõnnetuse puhul helistada koheselt hädaabinumbril **112**;
- olemasolevate võimaluste piires anda kannatanule abi,

- vajadusel seisata ohtlikud seadmed, välja lülitada elektrivool jne.
Juhul kui töötajal ei ole piisavalt teadmisi esmaabi andmises, siis oodata kuni saabub selleks väljaõpetatud töötaja või kiirabi.

NB! Ebaõigete esmaabi võtete kasutamine võib kannatanu seisundit veelgi raskendada.